

Mark- och Miljödomstolen

Kontaktpunkter, tillstånd och tidsfrister enligt EU-förordningen om kritiska råmaterial och EU-förordningen om nettonollindustri, KN2025/02439

Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt lämnar, utifrån de intressen som domstolen har att bevaka, följande synpunkter på det remitterade förslaget.

Domstolen konstaterar inledningsvis att eftersom reglerna om tidsfrister och assistans till verksamhetsutövare är direkt tillämpliga det är av stor vikt att den nationella rätten snarast kompletteras med bestämmelser om kontaktpunkter m.m. och välkomnar att uppgiften inte läggs på den domstol eller myndighet som också har att pröva ansökan.

Domstolen kan också konstatera att det finns långt gångna planer på att flytta tillståndsgivningen från såväl miljöprövningsdelegationer som mark- och miljödomstolar till en blivande ny myndighet. Domstolen har förståelse för att det är svårt att formulera bestämmelser för övergångstiden, men det medför ändå att det föreslagna regelverket framstår som mindre långsiktigt och tydligt än vad som vore önskvärt.

Begäran om yttrande

Förslaget innebär att kontaktpunkten ska kunna inhämta yttrande från den mark- och miljödomstol inom vars domsområde den planerade verksamheten ska utövas angående huruvida ansökan kan anses vara komplett eller inte. Domstolen ”bör” enligt förslaget yttra sig. Förslaget har inte föranlett något förslag om ändring i lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar. Domstolen vill framhålla att domstolar dömer i de mål och ärenden som i behörig ordning anhängiggörs vid domstolen. Övriga frågor, som remissyttranden, handläggs som administrativa ärenden av lagmannen eller den person till vilken lagmannen delegerar frågan. Ett arbete med att, som remissinstans, bedöma om ansökningar som inte har lämnats in till domstolen är

fullständiga eller inte skulle ta stora resurser i anspråk och påverka domstolens möjligheter att hantera de mål och ärenden som ska prövas av domstolen. Med hänsyn till att domstolens yttrande inte skulle vara bindande vare sig för kontaktpunkten eller för domstolen vid en senare prövning enligt miljöbalken framstår förfarandet som föga resurseffektivt. Domstolen vill dessutom särskilt framhålla att förfarandet väcker frågor om jäv som inte uppmärksammats i promemorian. Domstolen avstyrker därför förslaget.

Överklagande av kontaktpunktens beslut om huruvida en ansökan kan anses vara fullständig

Förslaget innebär att kontaktpunktens beslut att avslå eller avvisa en ansökan för att den inte är fullständig ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. När en mark- och miljödomstol idag tar ställning till om en ansökan kan anses fullständig och kan kungöras, är det en bedömning som görs av juristdomare och tekniskt råd tillsammans. Det framgår inte att avsikten är att motsvarande kompetens ska tillföras de allmänna förvaltningsdomstolarna, som därför kan ha begränsade möjligheter att göra en meningsfull prövning. Med hänsyn till att den mark- och miljödomstol som sedermera tar emot ansökan inte heller är förhindrad att göra en annan bedömning av ansökan än den kontaktpunkten har gjort kan nyttan av en sådan prövning ifrågasättas.

Effekten av att en tidsfrist inte kan hållas

I promemorian förutskickas att effekten av att en tidsfrist inte kan hållas skulle kunna vara att ansökningen avslås. Domstolen ställer sig frågande till om ett sådant förfarande skulle leda till en snabbare tillståndsprocess. Om det är lagstiftarens uppfattning att detta är förenligt med de aktuella förordningarna bör det, enligt domstolens mening, tydligt komma till uttryck i lagtext så att verksamhetsutövarna är förberedda på detta.

Allmänt

Mark- och miljödomstolen bedömer att en ansökan om miljötillstånd som en kontaktpunkt bekräftat som fullständig med fördel kan handläggas av en miljöprövningsdelegation eller den av regeringen aviserade miljöprövningsmyndigheten. Kraven i de aktuella förordningarna är, som påpekats i tidigare remissförfaranden, utformade för handläggning av förvaltningsmyndighet. Mark- och miljödomstolarna har visserligen en utredningsskyldighet och, på

samma sätt som andra domstolar, en relativt långtgående skyldighet att materiellt processleda parter, men det är knappast lämpligt att en domstol verkar för att en ansökan ”ändras”.

Vid upprättande av detta yttrande har chefsrådmannen Marit Åkerblom och tekniska rådet Kristoffer Hallberg deltagit.